

Opbrengst eerste bijeenkomst werkgroep 'Verbinding AZC en Raalter samenleving'

Verslag plenair begin

Burgemeester Martijn Dadema heet alle aanwezigen welkom. Burgemeester geeft aan dat de Raad in november een principe besluit heeft genomen, in mei zal het vervolg in de Raad komen.

Met elkaar hebben we afgesproken dat als het AZC er komt, dat dit niet weggestopt moet worden maar dat het heel belangrijk is om de verbinding met de samenleving te leggen.

De opgave is soms beste ingewikkeld en er leven ook zorgen, maar er is ook veel energie om de asielzoekers te verwelkomen. De planning is dat we aan het eind van het jaar kunnen openen en daar werken we nu met z'n allen naar toe.

Vanavond zijn Melcher Polhuijs aanwezig, adjunct locatiemanager AZC Ommen en Hermien Pot, woonbegeleider en coördinator vrijwilligerswerk in Ommen.

Melcher Polhuijs vertelt hoe een dag er op het AZC uitziet:

Op dit moment zijn er veel Syriërs (veelal gezinnen en alleenreizende mannen) en mensen uit Eritrea (veelal alleenreizende mannen)

Een dag op het AZC is een drukke dag. Men gaat naar:

- School
- Werk
- Volgt trainingen
  - o Kennis van de Nederlandse maatschappij
  - o Nederlands basaal
  - o NT2

Daarnaast zijn er verschillende activiteiten denk aan:

- Sporten
- Bewegen
- Activiteiten voor alleen vrouwen
- Fietsles
- Stage lopen

Maar men moet ook boodschappen doen, kinderen naar school brengen en weer ophalen.

Vragen aan Melcher Polhuijs:

Wat gebeurt er in het voortraject met een asielzoeker?

Wanneer men in Nederland komt, wordt er eerst gezorgd voor veiligheid en rust. Van daaruit moet men intake gesprekken voeren enz. Gemiddeld is men binnen een week geactiveerd.

Vindt het activiteitenprogramma plaats op het AZC zelf?

Men start inderdaad vaak met activiteiten op het AZC, maar activiteiten kunnen ook zeker buiten het AZC plaatsvinden.

Hoe lang woont men gemiddeld in een AZC?

Dit ligt er aan wanneer een statushouder gekoppeld wordt aan een woning. Een statushouder kan ergens in Nederland een woning toegewezen krijgen. Op dit moment wonen er nog veel statushouders op een AZC.

Het kan variëren van 6 maanden tot 3 jaar.

Is er begeleiding van asielzoekers door vluchtelingenwerk?

De bewoners moeten zich iedere week melden, hier is de vreemdelingendienst ook bij aanwezig.

Hoe weet je de wensen en behoefte van een asielzoeker?

Er worden intakegesprekken gevoerd, en hierbij komen deze vragen ook aan de orde. Iedere vergunninghouder krijgt ook een casemanager toegewezen en deze vraagt ook wat men heeft gedaan in het land van herkomst en zal dan kijken wat de mogelijkheden zijn voor deze persoon in Nederland.

Mag een asielzoeker werken in Nederland?

Vergunninghouders mogen 12-13 weken per jaar werken er zal wel altijd een check plaatvinden bij het IND. COA zoekt contact met bedrijf. Dit heeft wel voor het weekgeld dat ze krijgen.

Er zijn veel alleenreizende mannen, hoe kan het dat men zijn gezin achterlaat?

Meestal vlucht men samen, de man laat de kinderen dan achter in een veilig land (nu veelal Griekenland/Turkije) de rest van de vaak gevaarlijke tocht maakt men alleen. Is men zelf dan ook veilig dan vraagt men gezinshereniging aan.

Moet men zichzelf onderhouden op een AZC?

De bewoners krijgen weekgeld (per alleenstaande € 57), hiervan moet men zelf voor eten en kleding e.d. zorgen.

Hoe zit het met de samenstelling?

Het COA moet opvangen wat er binnenkomt. Daarom weet je nooit de precieze samenstelling, maar wel is er afgesproken dat er in Raalte een mix komt, doorgaans komt dit neer op 60% alleenstaande mannen en 40% gezinnen.

Zijn er ervaringen hoe een asielzoeker zich wil verbinden met de samenleving?

Hier zit veel verschil in qua personen en qua land van herkomst. Mensen uit Eritrea zijn vaak wat lager opgeleid, hebben niet echt een open cultuur en doen veel in groepen, gaan met 6/8 personen tegelijk boodschappen doen. Syriërs zijn vaak hoger opgeleid, zijn heel open, proberen snel Nederlands te leren en kunnen vaak al Engels.

Zijn er op basis van ervaringen bepaalde methodes die goed werken om tot integratie over te gaan? Bijvoorbeeld door sporten (sport verbreedert).

Er is niet één bepaalde methode die goed werkt. Eerder was er altijd een fitness mogelijkheid op het centrum, dit doen we niet meer. Wel zal je rekening moeten houden of men samen met de samenleving wil sporten (vrouwen met mannen?/kledingvoorschriften?). Hier moet je wel goed over nadenken. Samenwerking zal je je best voor moeten doen, maar uiteindelijk krijg je daar wel veel voor terug.

Hoe is het onderwijs in Ommen geregeld?

De basisschool leerlingen gaan naar een openbare school, hier zijn twee docenten met assistentes. De oudere kinderen gaan naar het ISK in Zwolle.

Bij een groot centrum, zoals naar verwachting in Raalte, is er de keus, onderwijs op eigen terrein of onderwijs onderbrengen bij bestaande schoollocaties. (Bij een opvang van 800 zullen er ongeveer 100 basisschool leerlingen zijn en 200 voortgezet onderwijs leerlingen).

Volwassen taalles wordt op het AZC gegeven.

Is er een GGZ aanwezig op het AZC?

Het GCA (Gezondheidscentrum asielzoeker) is ter plekke aanwezig op het centrum, hier zijn huisartsen aan verbonden. Daarnaast is er een telefoonsysteem, gekoppeld met een tolkencentrum, deze is 24 uur per dag bereikbaar.

Inventarisatie ideeën

Idee	Contactpersoon	Vrijwilligers	Opmerkingen
Nederlandse taal leren vanaf begin en rechten en plichten uitleggen	Khaled Makki, vluchteling/statushouder uit Raalte	- Delen van vrijwilliger met Vluchtelingenwerk? - Taalcoach voor oefenen taal - Taalmaatjes	- COA geeft taallessen (NT2 docenten) - WKNS (?) - Vrijwillige bewoners al aan het inzetten - Rechten en plichten gesprek door COA met tolk
Muzieklessen en uitvoeringen van culturen en liederen	Truus Nieuwenhuis	- Dhr. Nieuwenhuis wil zich wel inzetten voor muziekgroepen - Eventueel koren vragen	- Hij wil ook wel mensen meenemen als vrijwilligers - Gedeelde vrijwilligers vwon decentraal (Vluchtelingenwerk) Raalte
Verkeerslessen en fietslessen	Gerda van Diejen, Vluchtelingenwerk	- Scholen bij betrekken - Stagiaires	In samenwerking met COA en Vluchtelingenwerk (VWON decentraal)
Fietsreparatie	Gerda van Diejen, Vluchtelingenwerk	- Scholen bij betrekken - Stagiaires	In samenwerking met COA en Vluchtelingenwerk (VWON decentraal)
Vrouwengroepen - Kookgroep	Annelies Davids (VWON Raalte)	Vrijwilligers van kookgroep Raalte + bewoners	COA in samenwerking met bestaande kookgroep (uitwisseling van koken)
Sport +Sport materialen	Sportverenigingen Raalte en omstreken	- Sportorganisaties - Eigen bewoners	- Nu al werken aan sponsoring - Nu al werken aan stalling
Breiclub van Raalte	Conny van Vluchtelingenwerk + breiclub Raalte	- Breiclub Raalte - Conny wil ook vrijwilliger zijn, gedeelde met Vluchtelingenwerk	
Raalte werkgevers willen actief begeleiden naar arbeidservaring/plaats poule van werkgevers opzetten	Jos Rodijk (Beaphar)	- Werkgeverspoule	-Actief begeleiden naar werk in arbeidspoule Actief willen zijn in taalaanbieding naast COA (twee leerkrachten beschikbaar extra)
Basisscholing en gezondheidszorg	Mariëtte Stroot wil hierbij betrokken worden voor kleine kinderen		Op COA terrein
Uitleg over klussen in de woning	Khaled Makki en Marian Vlierhuis	Samen met andere gevestigde goedopgeleide statushouders	
Logeerruimte voor partners die elders in het land wonen			COA voorziening?

Buurtbemiddeling in AZC + buurtraden			COA voorziening?
Klussenploeg		Door bewoners geleerd door scholen & ondernemerspoule	
Bij de intake vragen was ze gedaan hebben/hobby's			
Buddy's asielzoekers			
Boerderijen landbouw kennismaken			
Verhalen vertellen tijdens bijeenkomsten buurtdorpen			
Scholen bezoeken + verhalen vertellen			
Met de klas naar AZC			
Zoveel mogelijk uitwisseling			
Gerard Schrijver geen CP → Muzieknetwerk, info@			
Een dag uit het leven van een asielzoeker/Raaltenaar			
Vluchtelingen uit Raalte inzetten als tolk			
Basistaal			
Fietsen			
Sport			
Voetballen	Rohda		Vrijwilligerswerk, begeleiders, betrokkenheid ouders
Open dag met dans en zang en hapjes over en weer			
Interculturele uitwisseling zang en dans en muziek	Fanny Huisman, Muzieknetwerk Salland		
Eten			
Hoe betrekken we buurtdorpen			Bijvoorbeeld: mensen ophalen en een leuke middag in Heino
Sallandse streekmarkt, vluchtelingen uitnodigen voor een eigen kraam	Peter Walter		
Kramen in het centrum op zaterdag			
Moestuin op het AZC of buurtmoestuin			
Volksdansen + dansen van de asielzoekers in het dorp			
Studieproject Landstede: mode ontwerpen voor/door asielzoekers			
Werkgevers oproepen			

voor werkplekken, traineeships, stages			
Manege Boerenbedrijf Geitenboerderij			
Gastlessen op scholen			
Activiteiten in kleine groepen voor jongeren via school bijvoorbeeld			
St. Caecilia muziek maken op het AZC → Leerorkest			
RTV Raalte uur in de week in het Arabisch uitzenden	RTV Raalte		
Raaltenaar vertellen over cultuur/gewoontes			
Vrijwilligerswerk voor weinig uren in de week aanbieden, omdat dat makkelijker is om mensen voor te vinden			
Bij intake vragen naar interesse/behoefte			
Rohda één keer in de week op het AZC trainen			
Activiteiten voor kinderen/volwassenen, bijvoorbeeld: Summercamp Heino, Ecodrome			
Eet- en kookgroepen van bewoners AZC en vrijwilligers/Raaltenaren			- Misschien speciale groep voor vrouwen en mannen - Koken in de keuken van een school - Diner aan huis, bij vrijwilligers thuis
KvK bezoeken, bedrijfsbezoeken, zorginstellingen, kennis maken met Raalte en omgeving			
Aansluiten bij wijkcentra → mee doen met activiteiten			
Sportbedrijf coördinerende rol → doorverwijzen naar sportverenigingen	Peter Gras, Sportbedrijf Raalte		
Koningsdag aansluiten op interesse van asielzoeker			
Feest bij aankomst			Scholen bij betrekken
Welkomstfilm	RTV Raalte		
Hoftheater → Talentenjacht asielzoekers Raalte	Mirjam Borger (vragen)		

Feesthapjes maken voor elkaar			Boerenkool en exotische gerechten
Welkomsteftest			Muziek, kennismaken met elkaars muziek
Buurtfeest			Koken met elkaar
Winkeltje op het AZC			
Rondleiding door Raalte door vrijwilliger			
Lokale coach om vluchtelingen te begeleiden		Maatjes project, Landstede	
Ervaringsdeskundigen inzetten die hier al lang zijn voor begeleiding			
Dagbesteding: tekenen, schilderen ect.			
Draai het om: wat hebben ze nodig ipv wat bieden we aan			
Link AZC en Gehandicapten Advies Raad			
IVN en vrijwilligers			
Geloof is een groot thema (verbroedering), rol van kerken → bijvoorbeeld: Stöppelhaeneviering in het klein	Klaas Vonk, Raad van Kerken		Moskee erbij betrekken?
Alle dorpen hebben een feest → ook een feest voor AZC			
Praktijkonderwijs Salland → Avondschool	Annemiek Maas Anita Meliesie	Vrijwilligers nodig	Praktijk lokaal, houtbewerking, lassen ect, digiborden
Landstede vrijwilligerspunt → kunnen zij een rol spelen, coördinerende rol?	Paulien Zandbelt, Bert de Jonge		Hebben ze zelf wel oren naar
Organisatie op AZC → behoefte aan een structuur op het AZC om mee te overleggen waar behoefte aan is			
Peuterspeelzaal op het AZC vestigen en in contact brengen met Nederlandse kinderen of AZC peuters naar peuterspeelzaal in Raalte			<i>Neemt de gemeente mee in het ontwikkelen van de plannen rond onderwijs</i>
Fietscursussen			
Cultuurmarkt			
Samen koken			
Activiteiten met paarden of andere dieren			
Coördinatie voor			

sportverenigingen per cluster- of muziek/cultuuronderwijs			
Welkomstboek			Met bundeling van informatie
Koren			
Bridge			
Fietstrainingen CRT vanuit E-bike			Mountainbiken kan ook
Honden dagbesteding	Anja Wiggers, hondenpension Raalte		Denk wel aan cultuurverschillen: misschien problemen met honden of andere dieren
Intercultureel maatjesproject			
Doe-punt, uitzendbureau om vraag en aanbod samen te brengen			Verbindingspunt vrijwilligers + eventueel om een beetje bij te verdienen voor asielzoekers
Wegwijs maken in openbaar vervoer			
Klussen doen in de buurt			
Kinderactiviteiten			Landstede: kan bijvoorbeeld vaste tijd alleen voor heb open zijn (Traxx)
Taalplein			
Gratis lid van de bibliotheek			
Sport en spel: - Activiteiten bij sportvereniging of op het AZC terrein - Studenten ROC - Spelletjesmiddag of -avond voor volwassenen of kinderen - Wandel- en fietsgroepjes			Voor sport en bewegen wil Ann Steenweg zich graag inzetten
Muziek dans en zang: - Workshops, meedoen of lessen bij verenigingen of op AZC - Werkmiddagen, voor Raaltenaren ook leuk om kennis te maken met zang, dans en muziek uit andere landen			
Creatief bezig zijn: - Mee doen, workshops of lessen bij bestaande groepen (tekenen, schilderen, pottenbakken)			

- Of ter plekke (er zijn veel creatieve mensen in Raalte die activiteiten kunnen begeleiden - Drama activiteiten - Toneelgroep oprichten			
Klussen doen: - Overleg met Praktijk Onderwijs, VMBO, RIWB, algemene hulpdienst, woningbouwvereniging ect. - Hulp door bewoners bij bestaande groepen - Eigen werkplaats oprichten voor bijvoorbeeld fietsonderhoud, naaiwerk, onderhoud aan terrein en woningen			
Inzamelen van goederen waar behoefte aan is - Overleg met kringloop, Humanitas - Klein depot oprichten voor kleding, fietsen, ander vervoer, gebruiksvoorwerpen ect.			
Natuurspeelplaats met ABC route	Magda Mali		Oranje fonds
Microkrediet			
Excursies			Marktplaats Overijssel?
Pop up of mobiele bibliotheek op het AZC			
Voorleessessies			
Wandelclub			
Jeugdathletiek			
Hardlopen			
Culturele dagen			
Gebruik de verschillende culturen in Raalte			
Arabische lessen door bewoners			
Kringloop			Voor basisbehoefte
Vrouwenactiviteiten			
Omgeving schoonhouden door bewoners AZC			

Aandachtspunten

- Het is heel belangrijk om te vragen wat asielzoekers willen
- Er moet goede afstemming zijn tussen COA en vrijwilligers en andere instanties
  - Duidelijk en snel communiceren met vrijwilligers
  - Het COA team betrekken bij de werkgroep op den duur
- Landstede welzijn moet op de hoogte gehouden worden van wie er zijn in het AZC + details om goed ambulante werk te kunnen doen
- Vanuit deze werkgroep kunnen we inventariseren in onze eigen omgeving om vrijwilligers te verzamelen
- Er moet een coördinatie met clusters komen, anders wordt het onoverzichtelijk
- Gebruik de verschillende culturen in Raalte
- Zorg dat er aanbod van vrijwilligerswerk voor weinig uren in de week is, omdat dat makkelijker is om mensen voor te vinden
- Buurtbemiddeling in AZC + buurtraden
- Overleg met AZC om te blijven kijken wat ze nodig hebben en daarop inspelen ipv alleen maar aanbieden, structuur om mee te overleggen
- Link AZC en GAR (gehandicapten advies raad)

Bestaande initiatieven om aan te denken

- Avondschool -- Zo werkt Raalte → cursus waarin anderstaligen zich kunnen oriënteren op opleiding en werk in Raalte en omstreken
  - Contactpersonen:
    - Anita Meliesie, 0654657367, h.meliesie@gmail.com
    - Annemiek Maas, 0646566367, ammaas@kpnmail.nl
- Taalpunt Raalte
- Kids beweegroute – Ontwikkeling en realisatie van wandelroutes vol met educatieve weetjes en beweegopdrachten
  - Magda Mali-Mous, 0628476747, info@kidsbeweegroute.nl
- Stichting Leergeld – Om kinderen in staat te stellen mee te doen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten, waar ze anders om financiële redenen niet aan mee zouden kunnen doen.
  - www.leergeld.nl/salland
- Landstede Vrijwilligerspunt
- Bibliotheek
- Humanitas
- Kringloopwinkel
- Extra Gym voor kinderen → SV Raalte en Ann Steenbergen, in speelzaal de Kwintijn, mogelijkheden voor de motorische en sociaal- emotionele ontwikkeling van kinderen.

Inspiratie van ideeën uit andere plekken in het land

Deze initiatieven kregen opgestuurd via de mail en delen we in dit verslag met de hele werkgroep:

- 50+ talent voor Age on Stage:
  - biedt een podium aan dans-, muziek-, theater- en literair talent van 50 jaar en ouder
- KunstOer
  - Kunstroute rond Winterswijk op acht verschillende locaties. In KunstOer werken scholen, musea en boerderijen samen en hopen zo een groot publiek te bereiken.
- KUNSTwerkt: ontwikkeling van nieuwe producten
  - De bestaande afzetmarkt verruimen met nieuwe producten. Directeur Gertjan van Doesburg van Doeko slaat nieuwe wegen in door kunstenaars met een frisse blik te laten kijken naar de specialismen die zijn bedrijf ontwikkelde. Waar liggen aanknopingspunten voor nieuwe toepassingen en nieuwe producten?
- Méér Muziek in de Klas – voor meer muziek in het basisonderwijs
  - Onder het motto meedoen is belangrijker dan winnen is er een muziekwedstrijd voor groep 5, 6 en 7 van de basisscholen. Door de wedstrijd komt muziek letterlijk in de

klas. Klassen die meedoen maken kans op een optreden in een van de speciale BZT muziekshows. Daar wordt de BZT band XXL geformeerd die tijdens een kerstgala mag optreden voor Koningin Máxima.

Vragen uit de kleine groepjes:

- Mogen mensen asielzoekers in huis nemen?
  - Op dit moment lijkt er erop dat dit niet mag, maar we hebben nog even een vraag uitstaan voor een definitief antwoord.
  - Op de site van het COA staat hier het volgende over: “In Nederland hebben wij de opvang van asielzoekers centraal geregeld. Een vluchteling in procedure is gebaat bij centrale opvang omdat diensten dan snel beschikbaar zijn. Denk aan interviews bij de IND, medische zorg of voorlichting door VluchtelingenWerk Nederland. Ook leefbaarheid en veiligheid zijn erg belangrijk. De professionele opvangmedewerkers van het COA kunnen signalen waarnemen die wijzen op zaken als traumatisering, radicalisering of mensenhandel en, indien nodig, de juiste professionals inschakelen.”
- Hoe zit het met verzekeringen: zijn vrijwilligers verzekerd, stel er gebeurt een ongeluk?
  - Mensen die op het AZC vrijwilligerswerk doen en daarom een vrijwilligerscontract hebben zijn via het COA verzekerd.
  - Als je op eigen houtje je diensten aanbiedt zonder zo'n vrijwilligerscontract, raden we je aan om te checken hoe je zelf verzekerd bent. Als je mensen gaat vervoeren kun je je autoverzekering even nakijken. Meestal zit er wel een WA verzekering bij in en dan zijn inzittenden ook meeverzekerd.
  - In het vrijwilligerscontract met het COA staat hierover het volgende:
  - “Het COA draagt zorg voor de noodzakelijke WA-verzekering tot de leeftijd van 85 jaar. Voor de vrijwilligers is een collectieve ongevallenverzekering afgesloten. Als de vrijwillig(st)er asielzoekers of andere vrijwillig(st)ers in eigen auto meeneemt, dan moet hij/zij zorg dragen voor een auto-inzittende verzekering.”
- 950 mensen is erg veel, is er een mogelijkheid om het te spreiden over de gemeente: 300 per keer?
  - Het COA heeft de gemeente Raalte gevraagd om een locatie voor een relatief groot AZC (er zijn overigens ook AZC's in Nederland van bijv. 1200 plekken of groter). De belangrijkste overwegingen van het COA om te kiezen voor één grotere locatie zijn:
    - De instroom van vluchtelingen is erg hoog. Substantiële opvanglocaties zijn nodig om te voorkomen dat (opnieuw) naar crisisnoodopvang in bijv. sporthallen moet worden gegrepen om vluchtelingen een dak boven hun hoofd te geven.
    - Op grotere centra kan een beter voorzieningenniveau worden geboden dan op een kleiner centrum. Denk bijvoorbeeld aan meer medische voorzieningen zoals een beter bemande huisartsenpost en een ruimer aanbod aan dagbesteding. Ook biedt een groot centrum de mogelijkheid een school op het centrum te realiseren. Of in Raalte de school op het azc komt is overigens nog niet zeker. Hierover zijn wij nog in gesprek met de schoolbesturen.
    - Tot slot is een groter centrum kostenefficiënter dan meerdere kleinere locaties.
- Kan er een winkeltje op het AZC komen?
  - Het COA biedt geen ruimte voor een winkeltje op het AZC. Wel is het eventueel mogelijk om bijvoorbeeld een dag in de week voor een paar uur een marktje op het centrum te houden. Dit moet echter in overleg met de locatiemanager geregeld worden en die op dit moment nog niet aangesteld.